

अभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

तर्फ : ३१ / अंक : २७ / २०७८ माघ २१ गते शुक्रबार / Feb 4, 2022 / कूल्य रु. १०/-

प्रचण्डको मिसाइल, बामदेवको नयाँ पार्टी

काठमाडौं । २०७४ को संसदीय चुनावमा बर्दिया ९ बाट चुनाव हारेपछि पनि प्रधानमन्त्री बन्न अनेक दाजुपेच गरेका वामदेव गौतमले चाँच्चे बल्काउन नसकेपछि न्यारानदेखिको बल लगाएर चुनाव हरूमा भए पनि केही ओलीको सरकारको सिफारिसमा २०७७ सालमा राष्ट्रिय सभामा मनोनित भएर सांसदको पगी गुथन सफलता हासिल गरेका थिए ।

उनी एमालेका उपाध्यक्ष पनि थिए, राजीनामा दिएर न यता, न उताका हालतमा रहेका वामदेव गौतमले प्रचण्डसँग भेटवार्ता गरेको केही दिनमै नयाँ पार्टी खोल्ने भएन् ।

वामदेव गौतमका निकट स्नोहरूसे सार्वजनिक गरेका छन् केही दिनमै नयाँ निर्वाचन आयोगमा दर्ता गर्न तयारी भइरहेको छ । यो पार्टी वामदेवले खोल्ने हो कि प्रचण्डको नयाँ मिसाइलको

>>> बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पनि पढ्न सकिन्छ ।

कांग्रेस र माओवादीलाई एक-अकासँग डर

काठमाडौं । एमसीसी सम्झौताका कारण सत्ता गठबन्धनभित्र संकट देखिएको छ । प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले उक्त सम्झौतालाई संसदको बैठकबाट पारित गराउने रेण्णीति लिएका हुनले सत्ताका दुई घटक माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टीलाई संकट परेको छ । स्थानीय तहको निर्वाचनको मुख्या आएर सत्ता गठबन्धनबाट बाहिर निर्स्कर्ने कि एमसीसी सम्झौतालाई पारित गराउन सरकारलाई सहयोग गर्ने भनेमा उनीहरू रणभूमिमा परेको छन् । सत्ता गठबन्धनबाट बाहिर आउँदो आगामी जेष्ठमा हुने स्थानीय तहको निर्वाचन गराउनुपर्ने सुभाव प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवालाई दिएको छ । आयोगले स्थानीय तहको पदाधिकारीहरूको निर्वाचन गराउनुपर्ने सुभाव प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवालाई दिएको छ । आयोगले स्थानीय तहको पदाधिकारीहरूको निर्वाचन गराउन निर्वाचन ऐन २०७३ लाई संशोधन गर्नु नपर्ने ठहर समेत गरेको छ । देउवा सरकारले भने संविधान र स्थानीय तह निर्वाचन ऐन २०७३ बाफिएको भन्दै त्यसलाई संशोधन गर्न बताएको भएपनि अहिलेसम्म संशोधनको प्रक्रिया अधि बढेको छैन ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

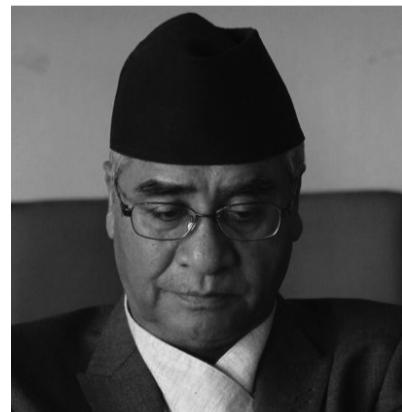
एमसीसी पास होला कि नहोला भन्ने बहस चक्कर्यो

काठमाडौं । एमसीसीका बरेमा अनेकथरि डरलाग्दा प्रावार भइरहेपछि एमसीसी नेपालले कुनै पनि गाँय सम्झौता नभएको र सबै कागजात सार्वजनिक गरिएको खुलासा विज्ञाप्ति भास्तुलाई पारित गराएको छ । तथापि एमसीसी नेपाललो स्पष्टेटिकै नेपालाई बुझाउन सकेको छैन ।

जनप्रतिनिधिहरू विभाजित मन्त्रिष्ठिमा छन् । नागरिक समाज भास्तुलाई छ, बुद्धिजीवीहरू पार्टी र नेतृत्वालाई भन्नु भनेर कान ठाढे पारेको बसेको छन् । सरकारले, संसदले कसैले पनि एमसीसी नेपालका लागि उपयोगी हो होइन भनेर जनतालाई बुझाएका छैन । जनमत एमसीसी विरुद्धमा उम्हिरहेको छ ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

एमसीसी पारित गराउन प्रधानमन्त्रीको दबाव

काठमाडौं । पाँच दलिय गठबन्धनले अमेरिकी सहयोग नियोग मिलेनियम च्यालेन्ज कपोरेशन (एमसीसी) सगको सम्झौतालाई अधि बढाउने कर्सरतमा लागेको छ । उक्त सम्झौतालाई निर्णयक तहमा पुऱ्याउनका लागि प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले सत्ता गठबन्धनका शिर्ष नेताहरूसँग छलफल र बहस चलाएका छन् । त्वरी कारण प्रतिनिधिसभाको माघ १६ गतेका लागि वोलाइएको बैठक माघ २६ गते सम्म स्थगित गरीएको छ । सत्ता गठबन्धनमा रहेका दलहरूसँग एमसीसी सम्झौताका बारेमा एकमत रहेको छैन । प्रधानमन्त्री देउवाले

>>> बाँकी ८ पेजमा

स्थानीय तहको निर्वाचनमा कर्त्तो होला समीकरण

काठमाडौं । आउँदो जेष्ठ महिनामा स्थानीय तहको निर्वाचन हुने भएपछि अहिले देखी नै कर्त्तो होला दलहरूको स्थानीय तहको चुनावमा समीकरण भन्नेले चर्चा पाउन थालेको छ । अहिले सत्ता गठबन्धनमा रहेका दलहरू समीकरण नै बनाएर निर्वाचनमा जाने कि एकलाएकै प्रतिस्पर्धामा जाने भन्नेमा बहस सुरु भएको छ । २०७८ सालको स्थानीय तहको निर्वाचन नेपाली काग्रेस र माओवादी केन्द्र वीचमा आंशिक समीकरण भएको थिए भने नेकपा एमाले एकै निर्वाचनमा गएको थिए । नेकपा एमाले एकै निर्वाचनमा गएपनि ७ सय ५३ वटा स्थानीय तहमध्ये २ सय ९७ स्थानमा निर्वाचित भएको थिए भने नेपाली काग्रेस २

सय ७४ स्थानमा जितेको थिए । त्यसैगरी माओवादी केन्द्रले १ सय ६ र अन्यले ७६ स्थानमा जित हासिल गरेका थिए ।

अहिले नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र विभाजित भएको अवस्थामा रहेको छन् । नेकपा एमालेवाट विभाजित भएर नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टी वनेको छ । माओवादी केन्द्रको एउटा समूह नेकपा एमालेमा समाहित भएको छ । नेकपा एमालेवाट विभाजित भएर गठन भएको नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टीमा नेकपा एमालेका धैरे नेता तथा कार्यकार्ताहरू नगएको र माओवादी केन्द्रवाट एमालेमा प्रवेश गरेकाहरूको संख्या हेर्दा उस्ता उस्तै रहेकाले

>>> बाँकी ८ पेजमा

दाहाल-नेपाल सामु दुई विकल्प, सत्ता गठबन्धन तोड्ने कि एमसीसी पारित गर्ने ?

सत्ता गठबन्धनका दुई घटक संकटको भूमरीमा

संसदबाट पारित गर्न सहयोग गर्न आग्रह गरेका छन् । यदि त्यसो नभएको खण्डमा आफूले गठबन्धन तोड्न सक्ने समेत तत्काल एमसीसी सम्झौता पारित गर्नुपर्ने पक्षमा रहेको छ । संघीय संसदबाट पारित गराइ छोड्ने रेण्णीतिमा लागेपछि सत्ता गठबन्धनभित्रका माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृत समाजवादीलाई तनाव बढेको छ । अब यी त्रै वार्षीयले कि एमसीसी सम्झौता रोजनु पर्ने कि सत्ता गठबन्धनबाट बाहिरिनुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ । प्रधानमन्त्री देउवाले सत्ता गठबन्धनको बैठक मै सत्तामा सहभागी भएका दलहरूलाई एमसीसी सम्झौताको छैन । माओवादी केन्द्र र एकीकृत समाजवादी पार्टी यथारितिमा

एमसीसी सम्झौता पारित गर्नु नहुने पक्षमा रहेका छन् भने नेपाली काग्रेस समेत तत्काल एमसीसी सम्झौता पारित गर्नुपर्ने पक्षमा रहेको छ । संघीय संसदबाट प्रमुख विपक्षी दल नेकपा एमालेले भने सरकारले एमसीसी सम्झौतालाई संसदमा टेवल गरेपछि मात्र आफूहरूले निर्णय गर्न भनिरहेको छ ।

पछिलो समयमा प्रधानमन्त्री देउवाले आफ्ना विश्वास पात्रहरूलाई माओवादी अध्यक्ष पुरुषकमल दाहाल र माधव नेपाललाई भेटन पठाएका छन् । उनीहरूलाई दाहाल-नेपालले सरकारात्मक

>>> बाँकी ८ पेजमा

समयमै निर्वाचन गर्न बारको माग

काठमाडौं । नेपालवार एशोसियशनले नेपालको संविधान र प्रचलित निर्वाचनसञ्चयी कानुन समेतका आधारमा सबै तहको निर्वाचन समयमै गर्न सरकारसँग माग गरेको छ । नेपाल वार कानुन व्यवसायीहरूको छाता संगठन रहेको हुनाले उस्तो महत्त रहेको छ । नेपाल वारका महासचिव लिलामणी पोडेलले एक लिखित विज्ञप्ति नै निकालेर समयमै सबै स्थानीय तहको निर्वाचन गरी लोकतन्त्रको रक्षा र सम्बद्धन गर्ने कार्यमा सरकार र सम्बन्धीत सँबैमा अपेल समेत गरेका छन् । सरकारले आउदो जेष्ठ भीत्रमा स्थानीय तहको निर्वाचन गराउने भनेपनि मिति घोषण गरी नसकेको अवस्थामा वारले कुनै आग्रह र पूर्वग्रह, अनुकलता, र विधिको शासनको समेत उपहास हुन जान्छ

भने वारको ठहर रहेको छ । नेपालको संविधानले स्थानीय तह, प्रदेश संसद र संघीय संसद, राष्ट्रियसभा लगायतका निकायको आवधिक निर्वाचनको व्यवस्था गरेको छ । त्यस्ता निकायको शून्यताको परिकल्पना संविधान र निर्वाचन सम्बन्धी कानुनले गरेको छैन भन्दै वालिक मताधिकारको आधारमा आवधिक निर्वाचनवाटै नै वास्तविक लोकतन्त्रको रक्षा र सम्बद्धन हुने कुरामा कसैको दुईमत हुन सक्दैन, हाल स्थानीय तहको पदावधि समाप्त हुन लागेको र यस्को नियमित निर्वाचन गर्नुपर्ने विषयमा आएका समाचारप्रति नेपाल वारको गम्भीर ध्यानाकर्त्ता भएको विज्ञप्तिमा जनाइएको छ ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

**मेरो आर्जन नै
मेरो आत्मसम्मान
आर्जनको सुरक्षण
प्रभु Salary Saving**

prabhu Bank

शर्जिल इमामले दुई वर्ष जेल सजाय पूरा गरे

चौधरी

जवाहरलाल नेहरू विश्वविद्यालयका एक अनुसन्धान विद्यार्थी र हिन्दू राष्ट्रवादी बीजेपी सरकार द्वारा उनीहस्तको असहमति र असहमतिको लागि लक्षित देशका अधिकार रक्षकहरू मध्ये एक, शर्जिल इमामको जेल सजायको दुई वर्षको प्रतीक हो।

जनवरी २०२० मा, भेदभावपूर्ण नागरिकता संशोधन ऐन (CAA) र राष्ट्रिय नागरिकता दर्ता (NRC) विरुद्ध ऐतिहासिक आन्दोलनको क्रममा, इमामलाई CAA र NRC विरुद्धको भाषणको लागि पाँच भारतीय राज्यहरूले कठोर कार्यहरू देशद्रोह र UAPA को आरोप लगाए। इन्टरनेटमा चर्को घृणा फैलाउने अभियान र सरकारका सूचनाहरू पछि पीएचडी बिहारका विद्यार्थीले २८ जनवरी २०२० मा दिल्ली प्रहरीसमक्ष आत्मसमर्पण गरेका थिए।

भाषणहरूमा, इमामले CAA को विरोधको रूपमा सडक अवरुद्धको लागि आव्वान गरेका थिए। दिल्ली, उत्तर प्रदेश, असम, मणिपुर र अरुणाचल प्रदेशका प्रहरीले भाषणको बिरुद्ध एफआईआर दर्ता गरे र उनीहस्तको आरोपपत्र अनुसार उनको भाषण अलगाववादी र भडकाऊ थियो।

दिल्ली प्रहरीले इमामलाई दिल्ली दंगा पड्यन्त्र र जामिया विरोध हिसाको मुद्दा पनि मुद्दा दायर गरेको छ। असम र अरुणाचल प्रदेश यूएपीए मुद्दामा जमानत पाएका श्रजील इमामलाई नोभेम्बर २०२१ मा उत्तर प्रदेश पुलिसले दायर गरेको देशद्रोहको मुद्दामा इलाहाबाद उच्च अदालतले जमानत दिएको थियो। इमाम अहिले तिहाड जेलमा छन् जस्ता यूएपीए र देशद्रोह अन्तर्गत कम्तिमा तीनवटा मुद्दा छन्।

धेरै 'इमाम'

'शर्जिल' एक उज्यालो दिमाग हो भन्ने कुरामा कुरै शंका छैन, यसबाटे पर्याप्त लेखिएको छ तर मानिसहरूले उल्लेख गर्न विस्तृत नहुन् कि उनी साहसी व्यक्ति पनि हुन्। उनको साहस शाहीन बाग जस्ता आन्दोलनको लागि आधार हो र आन्दोलनमा उनको योगदान धेरै रास्तोसँग दस्तावेज गरिएको छ। धेरैले शर्जील इमामको शाहीन बागलाई हटाउन चाहन्थे, तर जरा बिना रुख हुन सक्दैन। यो सामान्य ज्ञान छ कि न्यायको खोजीमा सम्पूर्ण विश्वलाई हल्लाउन विशाल राष्ट्रव्यापी विरोधको पछाडि मस्तिष्क र साहस

अरू कोही नभई शर्जिल इमामको थियो, र यो सबै छैन जनाको समूहको साथ एक जाडो साँझ सुरु भयो, "मोहम्मद कासिफ, जेनयूका विद्यार्थी र इमामका साथीले आफ्नो लेखमा लेखेका छन्, 'ट्रेसिड शर्जिल इमामलाई आईआईटीदेखि तिहारसम्म।'

इमामका भाइ मुजम्मिल इमामले एउटा लेखमा लेखेका थिए 'सरजील इमाम मुस्लिम सहयोगीहस्तको लागि लिटमस टेस्ट बनेः 'सरजील इमामले मानिसहस्तराई शाहीन बागबाट प्रेरणा

नक्कल गर्नको लागि मात्र नाटकहरू बोलाउनुको सट्टा। शर्जिल इमाम सत्यको साथ जनतालाई प्रस्तुत गरेर वैकल्पिक चेतना निर्माणमा लागेका थिए। राज्य र ब्राह्मणवादी मिडियालाई 'देशद्रोही' ठानिएको एएमयूमा दिएको आफ्नो भाषणमा उनले हिन्दू बहुसंख्यक निर्माणमा गान्धीको विचारधारा र कामको बारेमा कुरा गरिरहेका थिए, जुन तथ्य वामपन्थी र उदारवादीहस्तको प्रयोग गर्नेन्। मुस्लिमहरू तिनीहस्तको

उनी अब राज्यले सीधै कानुनी लिन्विडबाट गुजिरहेका छन्।' उनको लेख पद्नुहोस् 'नागरिकता ऐनः मुस्लिम एकलीकरण र राजनीतिको अस्वीकार।'

शर्जिल इमाम जेलमा छन् भाजपाका कारण होइन। अन्य राजनैतिक व्यवस्था भएको भए पनि शर्जिल इमाम जेलमा हुन्थ्यो किनभने उनी एक अनौपचारिक मुस्लिम युवा हुन् जसले बोल्नु पर्ने कुरा बोल्ने छनौट गर्दछ, "एक प्रदर्शन भेलामा,

"उनको निडर छोरा शर्जिल इमामको बारेमा, अफशान रहिमले मलाई भन्नुभयो कि यो सीमान्तकृत र दमन गरिएका समुदायहरूको लागि खडा हुने उनको छनौट हो जसले उनलाई देशद्रोह र यूएपीएको आरोप लगाएको थियो। 'अनि जब मेरो कुरा आउँछ,' अफशान रहिमले दाबी गरिन, 'मलाई मेरो छोराले जे गरे पनि र जहाँ उभिए पनि उसको लागि गर्व मात्र होइन किनभने मलाई थाहा छ ऊ सत्यसँग उभिएको छ। 'जब भी शर्जिल, निकलेगा उसका दमन सफा होगा इन बेबुनियाद इल्जामात से।' (जब पनि शर्जिल बाहिर आउँछन्, उनी सफा हुनेछन्। उहाँ विरुद्ध लगाइएका सबै आधारहीन आरोप र निन्दाहस्ताट।) अलिगढ मुस्लिम विश्वविद्यालयका कानूनका विद्यार्थी जेबा अफ्रिनले आफ्नो लेख मुस्लिम आमाहस्ता लेखिन्।

सबा महाराज, JNU विद्यार्थीले आफ्नो लेख '(मुस्लिम) महिलाबाट पहिचान निकाल्दै: धर्मनिरपेक्ष चिन्ता र साम्प्रदायिकताको दृष्टान्त' लेखे: "के कारणले गर्दा शर्जिल इमामलाई तत्काल 'साम्प्रदायिक' घोषित गरियो - के छिको बारेमा विशेष रूपमा विशेष थियो। राज्यले चर्को रूपमा शिकार गरेको यो युवा विद्वानलाई विश्वव्यापीकरण गर्न सकिएन?" एउटा मुस्लिमको सङ्खरणलाई उसको नाम, उसको पहिचान र आफ्नो समुदायको लागि आफ्नो आकांक्षालाई अक्षुण्ण राखेर, पहिचान, इतिहास र कमजोरीहस्ताई यसरी ढाक्न सक्ने अनाकार, नामविहीन समूहको प्रक्षेपणको विपरित यो सङ्खरणलाई उपयुक्त बनाउन गाहो भएको हो? सार्वभौमिक शब्दावली - एक घटनाशास्त्री वीणा दासले समाजमा सांस्कृतिक रूपमा आधिपत्यवादी द्वारा सीमान्तकृतहस्तको 'आवाज' मा आधिकारिक र व्यावसायिक प्रवचनहस्तको बलियो शिलालेखको रूपमा वर्णन गर्दछ।

"दिल्ली पुलिसले हामीलाई शर्जिल इमामलाई कसरी गिरफ्तार गर्न सफल भयो र कसरी उनीहस्तको भारतीय राज्य विरुद्धको योजनाको बारेमा निष्कर्षमा पुगे भनेर हामीलाई परिश्रमपूर्वक विवरण दिए। तर यो योजना आन्दोलनको ढाँचामा सडक अवरुद्ध गर्न बारे उनीहस्तको एकपटक पनि उल्लेख गरेनन्। र, राज्यले सेवा गरेको दाबी गर्ने जनताका लागि काम नगर्दा राज्यको काममा बाधा पुऱ्याउनुमा कुनै गल्ती छैन," लेख पद्नुहोस्।

लिएर देशका विभिन्न स्थानहस्ता सडक अवरुद्ध गर्न सरकारलाई दबाब दिन चाहन्थे। अल्पसंख्यकको माग। संसदमा प्रतिनिधित्व नहुँदा मुस्लिमहरू सडकमा हिड्नु नै हामीले सरकारलाई हाम्रा आशका सुनाउन सक्ने एक मात्र उपाय भएको उनको विश्वास थियो। यसको सद्वितीय मानिसहस्तरले शाहीन बागमा आक्रमण गरे। सेलिब्रेटीहस्त भित्रिन थाले। देश भरबाट सबैले आ-आफ्नो शहरमा सडक अवरुद्ध गर्नुको सद्वितीय नाकाबन्दीमा जान थाले।

अर्को लेख जेनयू विद्यार्थी र BAPSA कार्यकर्ता स्नेहशिष्ट दासले लेखेका थिए। "सरजील इमामले मुस्लिम राजनीति, जाति विरोधी चेतना, अन्वेषकरको सत्यता, गान्धी र संविधानको प्राविधिकताहस्तको वर्णन गर्नेन् - जनतालाई सत्य गुमाएर

नापाक राजनीतिको लागि, र बरू 'किन गान्धीहरू, वामपन्थीहरू र अन्वेषकरवादीहस्तको माग।

संसदमा प्रतिनिधित्व नहुँदा मुस्लिमहरू सडकमा हिड्नु नै हामीले सरकारलाई हाम्रा आशका सुनाउन सक्ने एक मात्र उपाय भएको उनको विश्वास थियो। यसको सद्वितीय मानिसहस्तरले शाहीन बागमा आक्रमण गरे। सेलिब्रेटीहस्त भित्रिन थाले। देश भरबाट सबैले आ-आफ्नो शहरमा सडक अवरुद्ध गर्नुको सद्वितीय नाकाबन्दीमा जान थाले।

मुहम्मद शाह, ब्लैकहट, भर्जिनिया टेक, संयुक्त राज्य अमेरिकामा पीएचडी-अनुसन्धान विद्वानका लागि, "ज्वला मा पीएचडी विद्यार्थी शर्जिल इमामले सुधार र घटाउने विरुद्धको संघर्षलाई मूर्त रूप दिएका छन् र समकालीन भारतमा सबैभन्दा आपराधिक घटाव बन्छन्। उनी एकपटक सबै कुराबाट घटाएर मुस्लिम बन्छन्।" मुस्लिम भनी घटाएर,

ज्वला विद्यार्थी नेता र भ्रातृत्व आन्दोलन राष्ट्रिय नेता अफरीन फातिमाले भने।

ल क्याम्पस भित्र दिएको भाषणमा, जवाहरलाल नेहरू विश्वविद्यालयका सह-प्राध्यापक सौम्यबत चौधरीले शर्जिल इमामलाई बिना शर्त समर्थन गर्नु कठिको महत्त्वपूर्ण छ भनेर बोलेका थिए। "सरजिल त्यो वास्तविक क्षण हो," उनले भने।

"शर्जिल इमामको उदय एक क्षण थियो जसले यो राज्यलाई भूटो बनायो। उनले उत्तीर्णक र सक्षम दुवैको समाना गरे र भारतमा मुस्लिम राजनीतिक प्रवचनमा अन्तिम छेउ पार गर्ने साहस गरे।" "विभाजन" र "जिन्ना" शब्दहरू कुनै पनि स्वर मुस्लिमलाई म्युट गर्ने कुञ्जी शब्दहरू भए पनि, उनले काउन्टर प्रश्नहरू खडा गरे र कसैलाई चुप लाग्न अस्वीकार गरे।

३८८४ बैंकिङ सबैका लागि

३३.७५ अर्ब+ शेयरधनी कोष	२७४ अर्ब+ निक्षेप संकलन	२६९ अर्ब+ कर्जा लगानी	३००० + दक्ष जनशक्ति
-----------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------	-------------------------------

नेतृत्वलाई १९७५ को सिविकम र सुनाखरी पढाउनु पर्ने भयो

• राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

एमसीसी पास गर्ने कि नगर्ने ? स्वीकार गर्ने कि नगर्ने ? यति निर्णय गर्ने नसक्ने हाप्रा जनप्रतिनिधि कर्ति सक्षम हुन् ? हुन त ६ वर्ष भत्ता खाएर संविधान लेखे, संविधानमा नेपालको बुच्चे नक्सा राखे । जनताले आन्दोलन गरेपछि नक्सा अध्यावधिक गरे, नक्साको लिपुलेक, लिपियाधुराको भूमि कहाँ छ, यिनले देखाउनै सक्दैनन् । भारतले ६० हजार हेक्टरभन्दा बढी सीमाभूमि भिचिसक्यो, किन भिचेको भन्न सक्दैनन् । भारतका रक्षामन्त्री, सेना प्रमुख, प्रधानमन्त्री लिपुलेकबाट चीनसँग व्यापार गर्ने सम्झौता गर्छन्, राजमार्ग उद्घाटन गर्छन्, विस्तार भइरहेको घोषणा गर्छन्, हाप्रा सांसद, संसद, सरकार, राष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री, मन्त्री, बुद्धिजीवी, नागरिक समाज कोही पनि बोल्दैनन् । यी कुन तह र कति सार्वभौमिसता सम्पन्न नागरिक हुन् ? यिनीहरू ल्यूब्लेडे नेपाली हुन् कि प्लान्टेड नेपाली ?

यसकारण यिनलाई आमा पढाउनु पर्छ । जनताले आमा नपढाएसम्म यिनका लागि आमा बेच्ने र नाफा कमाउने बस्तुमात्र हुनेछ । आमा सत्य हो, संसार हो, उज्याले

हो । आमाभन्दा पर अन्धकारमात्र हुन्छ भनेर यिनलाई पढाउनु पर्छ । १९७५ को सिविकम र सुनाखरी पढाउनुपर्छ ।

अणु आकारको बीजले आणविक मान्छे अंकुराउँछ । भूदेवी, पानी, अन्न, वायु र आकाश बच्छ । यही पञ्चतत्वमा प्रकृति छ, प्रकृतिको अलौकिक सुन्दरता, सिजना र समन्वय छ । समष्टि छ । कत्रो आश्वर्य, बीजसँगै व्यापकता बढ्छ । बीजमा सम्पूर्णता अट्छ ।

अचम्म छ, बच्चा जन्मने बेलामा आमा फकिन्छन्, आमाको छाती रसाउन थाल्छ । जब बच्चा जिम्मिन्छ, छातीमा टाँस्नासाथ आमाको छातबाट दुधको धारा बर्सिन थाल्छ । बीजसतारै बच्चाका दाँत पलाउन थाल्छन्, ऊ ठोस खाद्य खान सबैने हुँदैजान्छ, आमाका दूधका धारा सुकै जान्छन् । आमा उमेरले नेटो काट्दै जाँदा सन्तान बालकबाट तन्नेरी हुँदै जान्छ । ऊ प्रौढ भएर वृद्धतिर लरिकैंता तिनका पनि नयाँ सन्तान हुँदै जान्छन् । पुराना पात झर्छन्, नयाँ पलाउँछन् ।

सुष्टि पनि बीज, दृष्टि पनि बीज, सुरु पनि बीज, अन्त पनि बीज । युधिष्ठिर पनि बीज, दुर्योधन पनि बीज । अजुनु पनि बीज, कृष्ण पनि बीज । आस्तिक पनि बीज, नास्तिक पनि बीज ।

बल पनि बीज, निर्बल पनि बीज । मानवीय मर्म मार्गको सुक्ष्म संवेदना आमा । समयको सुई हुन् आमा । आमा छिन् र बीज छ । बीज छ र संसार छ ।

आमा : सत्य र मात्र सत्य भनेको आमा हुन् । आमाजस्ती को छन् ?

जन्मदाता आमा, जन्मभूमि आमा । बीजहान-सँझको आरती आमा, मन्दिरमा पूजा र प्रार्थना आमा । मानवीय संसारको सारथी आमा । जहाँ आमा उहाँ श्री ।

दिन आमा, रात आमा । सूर्योदय आमा, चन्द्रोदय आमा । अङ्गारो जीवनको जुनकिरी आमा । मन, वचन र कर्म आमा । घरदेखि घाटसम्म आमा ।

बाँचुज्जेल आमा भनेर बाँच्न पाइयोस् । मर्दा आमा भनेर मर्न पाइयोस् ।

माटो आमा, दुङ्गा आमा । हिमाल

आमा, भरना, नदी आमा । पहाड आमा, तराई आमा । निर्मलता आमा, पवित्रता आमा । जीवनद्वार आमा, बागद्वार आमा, संसार आमा, स्वर्ग आमा । पारिजात आमा, सयपत्री आमा, दुबो आमा, मखमली आमा ।

हरेक व्यक्तिका भ्रूण आमा, अंकुराउने कोख आमा, जीवनको नयाँ किरण आमा । हरेक सवालको जवाफ आमा । अपूर्णतामा सम्पूर्णता आमा ।

हरेक किहानको चुल्हो आमा, हरेक रातको भीडा निन्दा आमा ।

उघिएको चोली आमा, फाटेको फरिया

सन्तानको सुख आमाको चाहना । भोक वा कुनै पनि पीडाले आमालाई असर गर्दैन, जब सन्तान दुःखी हुन्छ । सन्तानको सन्तुष्टि आमाको तृप्तता । पृथ्वीमा जीवित दैव छ भने ती आमा हुन् ।

मानिसका पहिलो गुरु आमा नै हुन् । आमाले जन्माउँछिन्, खान सिकाउँछिन्, बोल्न सिकाउँछिन् । उभिन सिकाउँछिन्, लडे आमाले उठाउँछिन् । हाप्रो आदि र अन्त्य सबै आमा नै हुन् । यसकारण आमा स्तुत्य छिन, वन्दनीय छिन् ।

सन्तान घरबाट निस्किए चिन्ता गर्ने

● ● ●

भारतका रक्षामन्त्री, सेना प्रमुख, प्रधानमन्त्री लिपुलेकबाट चीनसँग व्यापार गर्ने सम्झौता गर्छन्, राजमार्ग उद्घाटन गर्छन्, बिस्तार भइरहेको घोषणा गर्छन्, हाम्रा सांसद, संसद, सरकार, राष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री, मन्त्री, बुद्धिजीवी, नागरिक समाज कोही पनि बोल्दैनन् । यी कुन तह र कति सार्वभौमिसता सम्पन्न नागरिक हुन् ? यिनीहरू ल्यूब्लेडे नेपाली हुन् कि प्लान्टेड नेपाली ?

● ● ●

आमा । नाड्गो पैताला आमा, प्राणीभित्रको रगत आमा । रगतभित्रको जीवन आमा । सर्वकालिक आशीर्वद आमा ।

हामीले जन्मदाता, जन्मभूमिको मुहारमा खुशी दियौं कि दिएनौं ? आमालाई घाचेका धाउहरूका पीडा लियौं कि लिएनौं ? मरेपछि मातातीर्थ वा कुनै तीर्थ जानु, तर्पण, श्राद्ध, पिण्ड र सम्पन्ना गर्नु भन्दा आमा बाँच्दैमा स्याहार गच्छौं कि गरेनौं, आमासँग मुखले भीडो दुई शब्द बोल्यौं कि बोलेनौं ? आमासँग मन खोल्यौं कि खोलेनौं ? किनकि आमा पूजा सामग्री, आमा सप्ताह, आमा चारधाम, कोटिहोम आमा ।

सन्तानको खुशी आमाको कामना । आमा हुन् । कहिले फर्कन्छ भनेर आँखा तानीतानी पर्द्यने आमा । बीजरामी पर्दा निको पार्न अहोरात्र खट्टे आमा हुन् । आमा गाँस हुन्, आमा वास हुन्, आमा जुनसुकै दुःख निवारणकी आश हुन् । हामीलाई ठेसलाग्दा समेत आमा भन्हौं, जीवनको सर्वस्व आमा हुन् । आमा के होइनन् ? सांसारिक जीवनको प्राण हुन्, उच्चाटित भावना र भावनाभित्रको भवानी आमा ।

जन्मदाती र जन्मभूमि दुवै माताहरू सक्समा छन् । पीडित छन् । घरघरमा जन्मदाता माताहरूको अपमान भइरहेछ ।

बोक्सीको आरोप लागिरहेछ, चारपाटे मुडेर मलमूत्र ख्वाएर रुवाउने अपराध बढेका

छन् । महिला हिसा त यतिसम्मको भयावह कि श्रीमतीलाई दुक्रा दुक्रा पारेको पनि देखिन्छ । बालबालिका बलत्कार र तिनको हल्याले हाप्रो समाज दुङ्गे युगातिर फर्कन लागेको आभास दिइरहेको छ । आमा त निर्मला पन्तकी पनि आमा हुन, कृष्णप्रसाद अधिकारीकी आमा गंगामार्यां पनि आमा हुन् । मेत्री कालीभित्रको भूमि पनि आमा हुन् । आमाका अनेक रूप स्वरूप छन् । सबै आमाहरूलाई सादर प्रणाम । तर पूजनीय जन्म दिने र जन्मभूमि आमाहरू रोइरहेछन् । आमाहरूको अस्तित्वमाथि बलत्कारी र अतिक्रमणकारी धावा बोलिरहेछन् ।

आमाले विपना आमा, सपना आमा हुनुपर्ने हो । आमाहरू घरबाट फालिएका छन्, मानौं फोहर हुन् आमा । आमाहरू बृद्धम पुन्याइएका छन्, मानौं अनावश्यक वस्तु हुन् आमा । आमाहरू सीमा, सरकार, समाज यत त्र र्सवत्र गाली बनेकी छिन, मानौं आमा भनेको लुटनकै लागि सिर्जना भएकी हुन् । आमाहरूले यसरी रुनुपर्ने ?

आमा- सन्तान भन्छन्, आमाको भोक, तिर्खा, तपस्या नै सन्तान हुन् । सन्तान आमाको मान मर्दन गरिरहेका छन् । अचम्म छ हाप्रो समाज, तैपनि आमा रिसाउन्नन्, सराप दिन्नन्, सन्तानलाई सुख मिलेस, चिरञ्जीवी हुनु भनिरहेकी देखिन्छिन् । हामीले जन्मदाता र जन्मभूमि आमा चिन्ने कहिले ?

भनिन्छ, चरित्रको मूल्य बराबर कुनै वस्तुको मूल्य छैन । हामीले आफैभित्र आफै नौ चरित्र खोज सकेनौ भने जीवनको मूल्य कसरी प्राप्त गर्नसक्तौ ?

कस्तूरी आफैनै नाभिमा रहेको बीजनाको सुवास खोज्दै यत्रत्र दौडिरहन्छ । हामी पनि सुख, स्वर्ग खोज आमा छाडेर भौतारिश्वेहका छौं । आमाको सेवामा सन्तुष्टि छ, आमाको पैतालामुनि सुखस्वर्ग छ भन्ने नवुकरे गल्तीपछि गल्ती गरिरहेका छौं ।

स्वर्ग टपक टिपेर थपक राखेजस्तो यति रसिलो धर्ती, विश्वले शान्ति र शिखर भएको अनुपम भूमि भनिरहेको छ, हामी

»» बाँकी ६ पेजमा

साल्ट ट्रेडिङ कंपनी लिमिटेड
द्वारा प्रवर्द्धित
ग्राहक

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाटिक्डको भित्र बाहिर रवर कोट मै बीचा स्टिलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुन: प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुक्क हुनुहोस्

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पद्धत्यौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

म-यौ ज्यूदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरेर पनि जस्ले सरिक्हयो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादर भरर एकै पटक मर्न सकौ।

- अमियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

ਸਮਾਫ਼ਕੀਯ

गठबन्धनको निर्वाचन सार्वे रणनिति असफल

चौतर्फी दवावपछि पाँच दलिय गठबन्धन र त्यही गठबन्धनको नेतृत्व गर्दै प्रधानमन्त्री बनेका शेरवहादुर देउवा आजँदो २०७९ जेष्ठ महिनाभीत्रमा स्थानीय तहको निर्वाचन गर्न सहमत भएका छन्। पाँच दलिय गठबन्धनले अनेक जालभेल गर्दै संविधान र स्थानीय तह निर्वाचन ऐन २०७३ बाबिएको भन्दै स्थानीय तहको निर्वाचन पछि सार्वत्र प्रयास गरीरहेका थिए। निर्वाचन आयोगले अहिले कायम रहेको स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहस्त्रको पदावधि २०७९ जेष्ठ ५ गते समाप्त हुने भन्दै वैशाख महिना मै निर्वाचन गराउनु पर्ने अडान राख्दै आएको थियो। तर पाँच दलिय गठबन्धनले सबैधानिक निकाय निर्वाचन आयोगको आग्रहलाई वेवास्ता गर्दै जेष्ठ महिनाभीत्र आफु अनुकूल निर्णय गर्ने प्रयास गरेपनि पाँच दलिय ग्रन्तिधार्ता आजँदो लेस प्रतिनामीतै निर्वाचन गर्ने सम्भावितापारेको छ।

गठवाद्य अन्त्यमा आउदा जेठ माहनाभात्र निवाचन गरन सहमतमा पुगका छ। निवाचन आयोग कानून व्यवसायिक संसदको प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेकपा एमाले र सञ्चारकर्मीहरूले समेत स्थानीय तहको निवाचन पछि सार्नु नहुने भन्दै पाँच दलिय गठबन्ध र देउवा सरकारको व्यापक आलोचना गर्दै आएका थिए। निवाचन आयोगले त दुई / दुई पटक विज्ञप्ति तै निकालेर सरकारलाई स्थानीय तह निवाचनको मिति तोक्न आग्रह गरीसेकोथियो। तर पाँच दलिय गठबन्धनले संविधानमा रहेका केही छिद्राहरूलाई देखाएर र संविधान र निवाचन ऐन बाभिएको भन्दै त्यसलाई तै देखाएर निवाचन पछि धकेल्ने प्रयास गर्दै आएको थियो। पाँच दलिय गठबन्धन र सरकारले चौतर्फी दवाव बढेको भन्दै पाँच दलिय गठबन्धनको पटक / पटक बसेको बैठकमा ठोस निर्णय गर्न सकेको थिएन। सरकारले स्थानीय तह प्रदेश सभा र सधीय संसदको निवाचन एकै पटक गराउने भन्दै आएको भएपनि सरकार समर्थक कानून व्यवसायहरूले तै तिनै तहको निवाचन एकै पटक गराउन संविधान तै वाधक हुने सुझाव सरकार र पाँच दलिय गठबन्धनका नेताहरूलाई दिएपछि पाँच दलिय गठबन्धन र सरकार आफ्नो भनाईवाट पछि हट्न बाध्य भएको थियो। स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूको पदावधि जेठ ५ गते सकिने भएपनि सधीय संसदको पदावधि बाकी रहने र सर्वोच्च अदालतले ससद विघटन गर्न तपाउने नजिर कायम गरी दिएको हुनाले सरकार तिनै तहको निवाचन एकै पटक गराउने रणनितिवाट पछि हटेको छ। पाँच दलिय गठबन्धन र सरकार त्यही कारण पछि हट्न बाध्य भएको हो।

पाँच दलिय गठवन्धन र सरकारले दलिय नाफा र घाटा हेरेर सकेसम्म निर्वाचन पछि धकेले प्रयास गरेका भएपनि राष्ट्रपति, निर्वाचन आयोग, कानून विज्ञ, नागरिक समाज र सञ्चार जगत मात्र होइन सत्ताको नेतृत्वकर्ता काग्रेसवाटै तोकिएको समयमा निर्वाचन गराउन दबाव आएको थियो । गठवन्धनका नेताहरूले प्रमुख दुई कारणवाट स्थानीय तहको निर्वाचन पछि सार्वे प्रयत्न गरेका थिए । स्थानीय तहको निर्वाचन पहिले गर्दा आ आफ्ना पार्टीको कमजोर परिमाण आएमा त्यसले गर्दा ससदीय निर्वाचनमा नकारात्मक असर पर्दै उनीहरूको ठहर रहेको थियो । त्यस्तै स्थानीय तह रिक्त भएमा करीब ४० महिनाका लागि कर्मचारीहरूलाई स्थानीय तह चलाउने जिम्मेवारी दिने र ठीक त्यही बेला लोकप्रिय निति तथा कार्यक्रम र बजेट ल्याएर राजनितिक फाइदा लिन सकिने भन्दै उनीहरू संविधानका छिद्रा खोज्न लागेका थिए । त्यस्का लागि कानूनका छिद्रा खोजेर तिनै छिद्रामाथी खेलेर अर्को चैत्त महिनामा मात्र स्थानीय तहको निर्वाचन गराउने योजनामा पाँच दलिय गठवन्धन र सरकार लागि परेका भएपनि उनीहरूको यो योजना चौतर्फी दबाव कै कारण असफल भएको छ ।

२०७४ वैशाख ३१ गते मा निवार्चित भएका स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूको पदावधि २०७९ जेठ ५मा समाप्त हुनेछ । स्थानीय तहको गत निर्वाचनको अन्तिम चरणको मतदान असोज २, २०७४ मा भएको भएपनि पहिलो चरण वैशाख ३१ लाई तै स्वीकार गर्न कानुनले वाधा नपर्ने सुभाव कानुन विजहरूले दिएका थिए । कानुन विजहरूले स्थानीय तहको निर्वाचन ढिलोमा कार्तिकमा गर्नु पर्न वताएपछि पाँच दिलिय गठबन्धनका नेताहरू र देउवा सरकार कानुन विजहरूको सुभावपछि केही भस्किएको थियो । मंसीरमा सघको निर्वाचन गर्न ससद विघटन गर्नु पर्ने हुन्छ, संविधानले त्यसलाई रोकेछ । कर्मचारीलाई स्थानीय तह सञ्चालन गर्न दिने व्यवस्था संविधान ऐन कानुनमा नभएकोले त्यो गर्न मिल्दैन भन्ने सुभाव पछि सरकारलाई पाँच दिलिय गठबन्धनले स्थानीय तहको निर्वाचन जेष्ठमा गर्न आग्रह दिएपछे ।

पाँच दिलिय गठवनधनको सुभाव पछि अब सरकारले निर्वाचन आयोगको परामर्श लिएर स्थानीय तहको निर्वाचन मिति घोषणा गर्नु पर्ने हुँछ। निर्वाचन आयोगले निर्वाचन गर्नका लागि आफुलाई कम्तिमा १ सय २० दिनको समय चाहिने बताउदै आएको भए पनि कम्तिमा १०० दिनको समयमा उसले निर्वाचन गराउन सक्ने र आयोगलाई निर्वाचन गराउन प्रयाप्त समय रहेकोले अब बाध्य भएर देउवा सरकारले स्थानीय तहको निर्वाचन गराउन बाहेक उसग अर्को विकल्प देखिएन भन्ने हासिले ठाणेका छौं।

एमसीसी सम्मोहनाले सत्ता गठबन्धन नै संकटमा

पाँच दलिय गठवन्धनभीत्र अमेरिकी
सहयोग नियोग मिलेनियम च्यालेन्ज
कर्पोरेशन (एमसीसी) सँगको अनुदान
सम्झौतालाई प्रधानमन्त्री शेरवहादुर
देउवाले निर्णयक चरणमा प्रवेश गराएर
पछि गठवन्धनभीत्र तनाव उत्पन्न भएको
छ । यहि सम्झौताका कारण सत्ता
गठवन्धन टुट्न सबै सम्भावना समेत
बढेर गएको छ । उक्त सम्झौतालाई
तत्काल ससदवाट पारित गराउने
अग्रसरता प्रधानमन्त्री देउवाले दिलपछि
सत्ता गठवन्धनका अन्यदलहरू अहिलैकै
अवस्थामा एमसीसी सम्झौतालाई पारित
गराउनु नहुने पक्षमा रहेका छन् ।
प्रधानमन्त्री देउवाले अमेरिकी सहयोग
नियोगका पदाधिकारीहरूलाई फेव्रअरी २८
अर्थात फागुन १६ गतेभीत्रमा उक्त सम्झौता
ससदवाट पारित गराउने आश्वासन निकै
पहिला नै दिइसकेका छन् । सत्ताका घटक
दल माओगादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल
दाहाल र नेकपा एकीकृत समाजवादी
पार्टीका अध्यक्ष माधव नेपाल भने तत्काल
यो सम्झौतालाई ससदवाट पारित गराउन
नसकिने अडानमा रहेका हुनाले एमसीसीकै
कारण सत्ता गठवन्धन धर्मराएको छ ।
सत्ताका घटक दुवै वापन्थीदलहरूवीच
एमसीसी सम्झौताको विरुद्धमा आवाज
उठीरहेको छ ।

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

गराएपछि सरकारले संसदमा टेवल गर्न
सक्ने सम्भावना देखेरे अध्यक्ष दाहाल र
नेकपा एकीकृत अध्यक्ष माधव नेपालको
निर्देशन मा सभामुख सापकोटाले माघ १६
गते बोलाइएको संसदको वैठक स्थगित
गररे माघ २६ गतेका लागि संसदको
वैठक वोलाईराइको भएपनि सो दिन समेत
वैठक वस्त्रे नवस्त्रे टुगो लागेको छैन ।
पछिल्लो समयमा डा. भट्टराई प्रधानमन्त्री
देउवाका सहयोगी बनेका छन् । देउवा
र भट्टराईको भाषा मिलेको छ । भट्टराईले
एमसीसी सम्झौतालाई आलटाल नगरी
सर्वसमतिले संसदवाट अनुमोदन गरी भन्दै
सबैले एकमुख भएर जनतालाई एमसीसीका
बारेमा बुझाउँ भन्दै एमसीसी कै वहानामा
गठवन्धन नटटोस भनिरहेका छन् ।

भट्टराईले यो प्रकरणमा नेपालका रुढीवादी कम्युनिष्टहरूका लागि घाटीको हड्डी नवनोस् सम्म भन्न भ्याएका छन् । उनले नेपालका कम्युनिष्टहरूलाई रुढीवादी भन्दै अप्रत्यक्ष रूपमा माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टीको विरोधलाई इगित गररेका छन् ।

प्रधानमन्त्री देउवालाई पनि गठवन्धनका
सहयोगी दलहरूलाई वेवास्ता गरेर अधि
वद्धन निकै कठीनाई देखिएको छ ।
स्थानीय तह प्रदेशसभा र सघीय ससदको
निर्वाचन एकवर्ष भीत्रमा गराउनु पर्ने हुन्छ ।
स्थानीय तहको निर्वाचनको मुख्यमा गठवन्धन
तोडिएको अवस्थामा वामपन्थी दलहरू एक
हुन सक्ने भर देउवालाई लागेको छ ।
२०७४ सालमा भएको निर्वाचनमा काग्रेस
पछाडी पर्नुको एउटै कारण थियो वामपन्थी
दलहरू एक हुनु, त्यो वेलामा पनि देउवा नै
प्रधानमन्त्री रहेका थिए । त्यसवेला सत्तामा
माओवादी समेत सहभागी भएको र सत्ता
रहेकै वेला उस्ले नेकपा एमालेसँग गठवन्धन
गरेको थियो ।

एमसीसी सम्झौताको प्रकृया
डा.वाबुराम भट्टराई प्रधानमन्त्री रहेका
वेला अधि वडेको र २०७४ मा शेरवहादुर
देउवा प्रधानमन्त्री रहेका वेला सम्झौता
भएको हुनाले त्यसलाई संसदवाट पारित
गराउने कार्यमा सरकार लागि परेको छ ।
एमसीसी सम्झौतालाई पारित गराउन सत्ता
गठवन्धन दलहरूबीचमा समझदारी जुटाउने
प्रयास भईरहेको भएपनि त्यसले सार्थकता
पाउन सक्ने सम्भावना अहिलैकै अवस्थामा
देखिएको छैन । सत्ता गठवन्धनमा रहेको
राष्ट्रिय जनमोर्चाले सम्झौताको खारेजीको
माग गरीरहेका छ, तर प्रधानमन्त्री देउवाले
राष्ट्रिय जनमोर्चालाई त्यति प्राथमिकतामा
राखेका छैनन । त्यस्को एउटै कारण हो
उस्को प्रतिनिधिसभामा १ मात्र सासद
हुनु । सरकारले एमसीसी सम्झौता कुनै
राजनितिक, सैनिक नभएर विशुद्ध आर्थिक
विकासको लागि दिएको अनुदान हो, भनि
रहेपनि अनुदान हो भन्ने कि संसदवाट
पारित गराउनु पन्यो त भन्ने जनताको
प्रश्नलाई सम्बोधन गर्न सकिरहेको छैन ।
एमसीसी सम्झौतामा सही गर्न व्यक्ति अहिले
पनि मन्त्री रहेका र सूचना तथा सञ्चार
मन्त्रालयको कार्यभार समालिरहेका हुनाले
उनी समेत उक्त सम्झौतालाई संसदवाट
पारित गराउन वाबुराम भट्टराई सगै लागि
रहेका छन् ।

सरकारको भनाईमा एमसीसी सम्झौता
विशुद्ध अनुदान सहयोग हो भने किन
ससदवाट पारित गराउनु पन्यो ? अनुदान
लिने र दिने वीचमा भएको सहमति वा
सम्झौतालाई यस अघि कहिल्यै पनि
ससदवाट पारित गरीरहेको उदाहरण
नेपालमा छैन । अनुदान दिनेले आफुले
दिएको अनुदान सहयोगको सदुपयोग
होस् र जुन प्रयोजनका लागि दिएको
हो सोही कार्यमा खर्च होस् भन्ने चाहानु
ठीक भएपनि अनुदान भने अनि संसदवाट
पारित गर भन्नु कुनै सर्तमा पनि उचित
मान्न सकिदैना । अन्य दातृ निकाय र
मुलुकहरूले भोली एमसीसी सम्झौतालाई
जस्तै गरेर संसदवाट पारित गर भनेर सर्त
राखेको खण्डमा के त्यसलाई पारित गर्दै
जाने त ? जनताका यी तमाम प्रश्नहरूको
सम्बोधन नभएसम्म एमसीसी सम्झौतालाई
संसदवाट पारित गरीनु राष्ट्रघात नै ठहरीने
पक्का पक्की रङ्गेको छ ।

दलले उम्मेदवार जनताको घरदैलोबाट हुनुपर्छ

मिलन पाण्डे

अमेरिकी राजनीतिज्ञ विलियम एम ट्रिवडले भेनेका थिए, 'मलाई कसले मतदान गर्छसँग तबसम्म मतलब छैन, जबसम्म मैले उम्मेदवार तय गर्छु'। हाम्रो लोकतन्त्रको आजको संवेदन्दा ढूलो समस्या यही हो। उम्मेदवार नै अरू कसेले कहीबाट तय गर्छ, हामीले अरू कसैको उम्मेदवारलाई भोट हालेर अरू कसैको राजनीतिक लागि जिताइदिनुपरेको छ। केही व्यापारी, माफिया या नेताले हाम्रो राजनीतिक दल अनि समग्र निर्वाचनलाई नै एक हिसाबले नियन्त्रण गरिसकेका छन्। चुनावमा दुई चरण निकै महत्वपूर्ण हुने गर्छन् पहिलो, उम्मेदवार चयन। दोस्रो, मतदान। हाम्रो उम्मेदवार चयन नै अपारदर्शी अनि नेताको खल्लीबाट हुने गरेको छ। पहिलो चरणमै अपारदर्शी खेल भइसकेपछि दोस्रो चरणले तात्किक अर्थ राख्दैन।

हाम्रा केही अभ्यास

१३ असोज, २०७३ मा तत्कालीन विवेकशील नेपाली दलले करिब दुई दर्जन बुद्धिजीवी र पत्रकारसँग साक्षात्कार गर्दै एउटा नीति सार्वजनिक गन्यो। जसलाई हामीले नाम दिएका थिएँ- विवेकशील नेपाली दलको उम्मेदवार छनोट नीति। हाम्रो लोकतन्त्र र हाम्रो नेतृत्वले डेलिभरी गर्न नसक्नुमा निर्वाचन प्रणालीमा ढूलो समस्या छ र त्यो समस्या उम्मेदवार छनोटबाट सुरु हुन्छ भन्ने हाम्रो निष्कर्ष थियो। त्यसैले, हामीले भन्याँ- उम्मेदवार चयनमै सुधार गराएँ। हामीले काठमाडौंको मेयरमा कसलाई उठाउने भनेर खुला आह्वान गर्न्याँ। एउटा निर्णयकमण्डल गठन गर्न्याँ र यसी नीतिअनुसार काठमाडौंको मेयर छान्नी। प्रतिस्पर्धाबाट रन्जु दर्शना उम्मेदवार बन्नुभयो। हामीले नयाँ अभ्यास सुरु गरेका थिएँ। त्यतिवेला, खुला आह्वान गर्दा हामीले पाँच सध्य शब्दमा तपाईंको भिजन लेखेर वा भिडियो बनाएर पठाउनुहोला भन्ना विवेकशील नेपाली दलको नेता बन्न निवन्ध लेख्नुपर्ने भनेर हामीलाई हाँसोको पात्र पनि बनाइएको थियो। खैर, त्यो नवीन प्रयोगको सुरुआत भने पक्कै थियो। त्यसपछि २०७४ सालको प्रदेश सभा र प्रतिनिधि सभाका निर्मित पनि पार्टीले खुला आह्वान गरेको थियो। हामीले पार्टीभित्र र बाहिरका गरेर १५६ जना उम्मेदवार खुला आह्वानबाट उठाएका थिएँ। केही दिनअघि आमादमी पार्टीले पनि पञ्जाबमा जनतालाई सोधेर मुख्यमन्त्रीको उम्मेदवार छनोट गरेको हो भनेर दाबी गन्यो। आपले नयाँ मुख्यमन्त्री कसलाई बनाउने भनेर जनताबाट राय मागेको थियो। जनता चुनेछन् आफ्ना मुख्यमन्त्री अभियानअन्तर्गत आपले फोन र सामाजिक सञ्जालमार्फत जनताको अभिमत मागेको थियो। केजरीवालले भन्नै २२ लाख मानिसले अभियानमा आफ्नो राय व्यक्त गरेको बताएका थिए। तीमध्ये १३ प्रतिशत मत आपका तर्फबाट उम्मेदवार भागवान्त मनको पक्षमा आएको बताएका थिए। यो वैकल्पिक राजनीतिले निष्याएको नयाँ बहस हो। जबसम्म केही नीति बदलिँदैन, तबसम्म राजनीति बदलिँदैन। हो, वैकल्पिक राजनीतिले परम्परागत राजनीतिका यस्तै नीतिमा नयाँपन र नवीनता ल्याउने हो।

अहिलेसम्म आममतदाता नराम्रै-नराम्रामध्येका कम नराम्रो नेतालाई मात्र छान बाध्य छन्। देश बनाउन राम्रो नेता चाहिन्छ, तर राम्रो नेता आउन पनि त राम्रो उम्मेदवार उठाने माहोल चाहियो नि। उम्मेदवार नै राम्रो नहुँदा जिते नेता कसरी राम्रो हुन सक्छ? फोहोर मुहानबाट कसरी सफा पानी बन्न सक्छ? त्यसैले, अब नेतृत्व आउने मुहान नै सफा गर्न जरूरी छ। अबका उम्मेदवार सीमित व्यक्तिहस्तको स्वार्थका लागि नेताको खल्लीबाट हैन, जनताको घरदैलोबाट आउन जरूरी छ।

हालको परिणामिता सक्षम व्यक्तिहस्तको देशका निर्मित किन योगदान गर्न सकिरहेका छैनन्? किन योग्य मानिस राजनीतिमा आउन सकिरहेका छैनन्? किनकि, हामीले जस्तो पार्टी प्रणालीको अभ्यास जसरी गरिरहेको छै,

त्यो प्रणाली र संस्कारले एउटा निष्ठावान नागरिकलाई पार्टीको भोले बनाउँछ। अफ पार्टीको सम्म त थिकै हुन्थ्यो होला, तर यहाँ त एउटा गुटको अनि एउटा नेताको गुलामी गर्नुपर्ने थिति छ। योगदान गर्नका लागि कुनै न कुनै पार्टीको सदस्य हुन्पर्ने, वर्षाँ एउटा गुटको एउटा नेताको भोला बोकेर हिँडुपर्ने, गुटको कोटामा पर्नुपर्ने अनि नेताको चाकडी गर्नुपर्ने परिपाटी नै अहिलेको राजनीतिको योग्यता बनेको छ। यस्तो अवस्थामा कसरी एक निष्ठावान व्यक्तिले सुरक्षकूल राजनीति गर्न सक्छ र? त्यसैले, हालको राजनीतिले नै योग्य सक्षम मानिसलाई पाखा लगाउने काम गर्दै छ। यहाँनेर एउटा प्रश्न उठान सक्छ, के सक्षम मानिसले स्वतन्त्र उम्मेदवारी दिन सक्दैन? राजनीति भनेको नीति, नेतृत्व र संगठन सबैको मिश्रण हो। अपवादाहेक हामीले अस्यास गरेको संसदीय पद्धति अनि बहुलीय प्रतिस्पर्धामा एउटा व्यक्तिले मात्र परिवर्तन ल्याउन सम्भव छैन। केही वर्षांसिको मणिपुरको विधानसभा चुनावमा १६ वर्ष अनशन बसेर अभियान चलाएकी झरोम शर्मिलाले १० भोटभन्दा बढी ल्याउन सकिन्न। नेपालमै पनि सविधानसभामा सुरभा धिमेरेले बारी उम्मेदवारका रूपमा पहिला आफैले जितेको क्षेत्रमा सय भोट नद्याउन सकिन्न। यसबाट के देखिन्छ भने, यो प्रणालीमा संगठनको अहं भूमिका रह्न्छ। यस्तो खुला आह्वानबाट दलको अध्यक्षदेखि एउटा आमनागरिकले समेत सम्बन्धित चुनावी क्षेत्रमा उम्मेदवारीका निर्मित प्रतिस्पर्धा

हुँदैन। पार्टीमै लागेको मान्छे मात्रै सक्षम हुँच र उसले मात्र देशका लागि योगदान गर्न सक्छ भन्ने हाम्रो आधारभूत बुझाइयै समस्या छ। सक्षम मानिसले पार्टीभन्दा बाहिर रहेर पनि देश अनि समाजका निर्मित योगदान गर्न सक्छ। तसर्थ, पार्टीले भेरिटोक्रेसीमा विश्वास गरेर पार्टीभित्र र बाहिरका उम्मेदवारलाई समान अवसर दिनुपर्छ। यस प्रक्रियामा सबैको समान पहुँच सुनिश्चित गरिन जरूरी छ। यसका लागि पार्टीले निर्वाचनको घोषणालगतै वा निर्वाचन व्यक्तिले सुरक्षकूल राजनीति गर्न सक्छ र? त्यसैले, हालको राजनीतिले नै योग्य सक्षम मानि�सलाई पाखा लगाउने काम गर्दै छ। यहाँनेर एउटा प्रश्न उठान सक्छ, के सक्षम मानि�सले स्वतन्त्र उम्मेदवारीका उपर्याप्त गर्न जरूरी छ। यसका लागि भन्ना अन्तर्गत चुनावी त्रुटी खुला आह्वानबाट दलको सदस्यता लिन र दलीय अनुशासनमा रहन भने जरूरी हुन्छ। तर, कार्यकालपछि भने ऊ ख्येचाले सदस्य नरहन पनि सक्छ। किनकि, ऊ दलका लागि भन्ना पनि राष्ट्रका लागि योगदान गर्न आएको हुन्छ। तसर्थ, दल उम्मेदवारका

पनि टिकट नपाएर 'डिप्रेसन'मा जानुभन्दा यो निकै सजिलो र पारदर्शी विधि हो।

उम्मेदवार अनि दलको सम्बन्ध

यो पार्टीको सदस्यसमेत नरहेको सक्षम व्यक्तिलाई दलले अधि बढाउने नीति हो। तर, फेरि हामी संसदीय बहुलीय व्यवस्थामा भएकाले यसरी चुनिएका उम्मेदवारर र दलबीच एउटा सम्बन्ध कायम हुन जरूरी छ। त्यसैले, उम्मेदवारले आफ्नो कार्यकालभरि दलको सदस्यता लिन र दलीय अनुशासनमा रहन भने जरूरी हुन्छ। तर, कार्यकालपछि भने ऊ ख्येचाले सदस्य नरहन पनि सक्छ। किनकि, ऊ दलका लागि भन्ना पनि राष्ट्रका लागि योगदान गर्न आएको हुन्छ। तसर्थ, दल उम्मेदवारका

धेरै राष्ट्रले छोटो समयमै समृद्ध बन्का लागि यस्ता नीति अवलम्बन गरेका छन्। सिंगापुरको पिपल्स एकसन पार्टीले सक्षम नागरिकलाई राजनीतिक उम्मेदवार बनाउन जटिल र सुदृढ प्रक्रिया-पृष्ठभूमि जाँच, मनोवैज्ञानिक परीक्षण तथा अनेक चरणमा उम्मेदवारसँग चिया गफ गर्दै सक्षम व्यक्तिलाई नै उम्मेदवारका रूपमा अगाडि बढाउँदै आएको छ। यही पार्टीको नेतृत्व गरेर लि क्वान यूले सिंगापुरलाई ३० वर्षको अन्तरालमे तेस्रो विश्वबाट पहिलो विश्वको मुलुक बनाए।

योग्यता अनि क्षमतालाई प्राथमिकता दिने नीतिकै कारण, बाराक ओबामाले राजनीतिमा आएर योगदान गर्न सके। डेविड क्यामरन अनि जस्टिन ट्रुडोजस्ता व्यक्तिलाई युवावस्थामै प्रधानमन्त्री बनेर आफ्नो राष्ट्रका निर्मित योगदान गर्न सहज भयो। धेरै पर पनि जानुपर्ने, भारतमै पनि सन् १९९१ मा गैरराजनीतिक व्यक्ति डा. मनमोहन सिंहलाई इन्डियन नेसनल कांग्रेसले अर्थमन्त्रीका रूपमा अधि सान्यो। पछि सन् २००४ मा प्रधानमन्त्री नै बनायो। फलस्वरूप भारत राम्रो प्रगति गर्न सफल पनि भयो। नेपालमै पनि कुलमानजस्ता एकजना सक्षम व्यक्तिलाई नेतृत्व दिनाचारिक हिसाबले लोडसेडिङ अन्त्य भयो। तसर्थ, अबको राजनीति सही मान्छेलाई सही ठार्मा पुन्याउन उत्प्रेरित गर्ने नीतिले निर्देशित हुन जरूरी छ।

ग्रिक दार्शनिक प्लेटोले शताब्दियाँ अधि भनेका थिएँ- 'सक्षम मान्छे राजनीतिमा नआउनुको सजाय भनेकै उनीहरू आफै अक्षम मानिसबाट शापित हुनु हो।' आजसम्म पनि यही कुरा लापू भइरहेको छ। तर, यो राजनीतिक नवीनताले सक्षम मानिस राजनीतिमा आउने बाटो खोलिदिनेछ। अहिले आममानिसमा राजनीति अनि नेताप्रियोको दृष्टिकोण 'जुन जोगी आए पनि कानै चिरेको' भन्ने छ। किनकि, अहिलेको राजनीतिक पद्धति प्राप्त राष्ट्रमन्त्रा पनि हाम्रो उम्मेदवार ल्याउनतिर अग्रसर छ। तसर्थ, अब राजनीतिमा राम्रो मान्छे ल्याउन यो नवीन अभ्यासको थालनी हुन जरूरी छ। 'खुला उम्मेदवार छनोट नीतिबाट व्याप्ति राहिन'। साथै, अब, प्रतिस्पर्धा सक्षम-सक्षम अर्थात् खुला उम्मेदवारले तहान अन्त्य हुनेछ। यस नीतिले, आफ्नो मान्छेलाई मात्र उठाउने चलन अन्त्य गर्न ठूलो दबाव सिर्जना गर्दै। राजनीतिक भ्रष्टाचार अन्त्य हुनेछ। उम्म

कोपभाजनमा न्याय, रणनीतिक योजनामा 'ब्रेक'

यम विरही

प्रधानन्यायाधीश चोलेन्द्रशमशेर राणाको राजीनामा माग गर्दै सुरु गरिएको नेपाल बारको आन्दोलनले तीन महिना नाथेको छ। विवादको सहज व्यवस्थापन हुने छाँटकाँट अहिलेसम कतै देखिएको छैन। प्रधानन्यायाधीश राणाले सबै घटनाक्रमलाई दुलुदुलु हेरेर मात्र बसिरहेका छन्।

आन्तरिक र बाह्य कारण न्यायपालिका काचिंगलमा फसिरहेका बेला कोभिडको तेस्रो लहर फैलिएपछि न्याय सेवामा फेरि संकुचन आएको छ। सर्वोच्च अदालतले अब कोरोनाबाट सुधारका लागि आगामी माघ १८ गतेसम्म बन्दी प्रत्यक्षीकरण, कोरोना महामारी, थुनुवा, हेर्दाहेर्दलगायत जरूरी प्रकृतिका मुद्दामा मात्र सुनुवाइ गर्नेछ।

यसै पनि न्यायालय विवादको भुमीमा फसिरहेको छ। त्यसैमाथि कोभिड संक्रमण थपिएको छ। दुवैको घानमा न्याय सुधारका लागि भनेर ल्याइएको रणनीतिक योजना परेको छ। लागु भएको डेढ वर्ष पुग्दानपुर्वै योजनामा गम्भीर धक्का लागेको छ।

न्यायपालिकाको चौथो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना गत वर्ष साउनदेखि लागू गरिएको थियो। योजनामा निःसन्देह न्याय सुधारका गहकिला विषय थिए। न्यायिक जनआस्था अभिवृद्धि, न्यायमा पहुँच, मुद्दा तथा अदालत व्यवस्थापन, गुणस्तरीय न्याय, प्रविधियुक्त अदालतलगायत लक्ष्य थिए। मुख्य र सहायक रणनीति तय गरी योजना कार्यान्वयनमा गएका बेला नेतृत्वको विवाद र कोरोना महामारीको घानमा परेको हो।

सर्वोच्च अदालतमा अहिले पनि २९ हजार ४ सय थान मुद्दा विचाराधीन छन्। योजनाअनुसार यस वर्ष सर्वोच्चमा कम्तीमा १९ हजार मुद्दा छिनोफानो गर्ने लक्ष्य राखिएको थियो। ५१ प्रतिशत

फछ्योट गर्ने लक्ष्य रहेकोमा पुससम्म ८ प्रतिशत मात्र सफलता हासिल भएको स्थिति छ। दुई वर्ष नाथेका १८ हजार तीन सय थान मुद्दामध्ये २ हजार ६ सय ४५ थान मुद्दा मात्रै छिनिए।

आर्थिक वर्षको मध्यतिर आइपुग्दा न्याय सम्पादनमा जम्माजम्मी ८ प्रतिशत मात्रै सफलता हासिल हुनु निकै चिन्ताजनक विषय हो। यही अवस्था तिक्कै जाने हो भने १६-१७ प्रतिशतभन्दा बढी मुद्दा किनारा लाग्ने छाँट देखिएन्दै।

जबकि योजनाको मूल लक्ष्य प्रतिवर्ष कम्तीमा ६० प्रतिशत मुद्दा किनारा लगाउने भने थियो। यो अवस्थाले नागरिकको न्यायमा पहुँचको अवस्थामाथि गम्भीर प्रश्न खडा गरिएको छ। बरू, अधिलो वर्षको यही अवधिमा सर्वोच्चमा २४ हजार ३ सय मुद्दा छिन्न बाँकी थिए। जसमा दुई वर्ष नाथेका मुद्दा नौ हजार हाराहारी थिए। सूचकले भर्फन् न्यायको उँधो गति दखाउँछ।

दुई वर्षाधि सुरु भएको रणनीतिक योजना बृहत रहेकाले पाँच वर्षका लागि ४६ अर्ब रुपैयाँ बजेट प्रक्षेपण गरिएको थियो। यो रकम नियमित बजेटबाहेकको हो। ५ अर्ब २२ करोड विनियोजन भई कार्यक्रमसमेत अधि बढाइएको अवस्था

स्थगित छन्।

रणनीतिक योजनाअनुसार सर्वोच्चले वैज्ञानिक सुनुवाइका लागि 'डिसिएम' प्रणालीको नयाँ अवधारणासमेत ल्याएको हो। जुन प्रणाली 'फरक मुद्दामा फरक व्यवस्थापन'मा आधारित थियो। जिल्ला अदालतहरूमा २०७७ साउन १ गतेदेखि नै लागू गरिएको थियो भने उच्चमा सोही वर्षको बदौ १ गतेदेखि कार्यान्वयनमा ल्याइएको थियो।

यो प्रणालीअनुसार ६ महिनादेखि बढीमा १८ महिनाभित्र मुद्दा फैसला गरिसक्नुपर्ने उद्देश्य थियो। मुद्दाका पक्षलाई दर्ता हुँदै फैसला हुने समयसहितको पूर्वजानकारी दिने भने थियो। तर, तल्ला अदालतमा कोरोनाका बीच मुद्दाको चाप हुँदा सुनुवाइ धक्केलाई गएका कारण कार्यान्वयनमा चुनौती खडा भयो।

समयसीमा तोकेर तीन महिनाभित्र सम्पन्न गर्नुपर्ने न्यायमा पहुँच कार्यक्रमसमेत यतिबेला अवरुद्ध छन्। सबै प्रदेशमा विज्ञ र सरोकारवालाको सुकाव संकलन गरी योजना कार्यान्वयनमा आएको हो।

रणनीतिक योजनामा एककासी 'ब्रेक' लाग्दा अन्ततः न्यायमा धक्का पुगेको छ। यतिबेला सबै गतिविधि रोकिएका

● आगमन कलमा कुरा गर्दा ट्रायालेट पाइने एनसेलको योजना

एनसेलका ग्राहकले आफ्ना परिवार, साथीभाइ र आफतहरूले मलेसियाबाट गरेको कलमा कुरा गर्दा ट्रायालेट जित्ने मौका पाउने भएका छन्। एनसेल आजियाटा लिमिटेडले चिनियाँ नयाँ वर्षको अवसरमा मलेसियान दूरसञ्चार सेवाप्रदायक कम्पनीहरूसँगको सहकार्यमा यो योजना ल्याएको हो।

१० दिनसम्म सञ्चालनमा रहेने योजनामा मलेसियाबाट आउने आगमन कलमा सैबैन्दा धैरे कुरा गर्न तीनजना ग्राहकले एक-एकवटा फिल्पक्से र टिएनसहितको टिसिएल ट्रायाब टेन एस पाउने कम्पनीले जनाएको छ। ग्राहकले उठाएको आगमन कलमको कुल संख्या, औसत कल समय र कुल कुराकानी गरेको मिनेटका आधारमा तीनजना विजयी ग्राहकको नाम छानिन कम्पनीले जनाएको छ। मलेसियाको डिजी, यू. मोबाइल, सेलकम र माक्सिस मोबाइल सेवाप्रदायकको सिमकार्ड प्रयोगकर्ताका नेपालमा रहेका आफ्ना परिवारका सदस्य, आफन्त वा साथीभाइले यो अर्कषक योजनाको लाभ लिनुका साथै ट्रायाब जित्ने मौका पाउने उल्लेख गरिएको हो।

मलेसियाबाट आउने आगमन कलमा कम्पनीमा दुई मिनेट कुरा गर्न ग्राहक यो योजनामा सहभागी हुन योग्य हुने जनाइएको छ। मलेसियाबाट आउने कलमा कुरा गर्न ग्राहकलागायत अन्य देशहरूबाट आएको कलमा कुरा गर्न एनसेलका ग्राहकले हरेक अन्तर्राष्ट्रिय आगमन कलमा कुरा गर्दा २० रुपैयाँसम्म बोनस पनि प्राप्त गर्ने कम्पनीले जनाएको छ।

● मानन्धरले जिते टिभिएसको बम्पर उपहार प्रोटोन सागा कार

दसैं, तिहार र छठलाई लक्षित गर्दै टिभिएसले ल्याएको उपहार योजनाअन्तर्गतको बम्पर पुरुस्कार भत्तपुरुका विनोद मानन्धरले जितेका छन्। टिभिएसको एनटर्क आसटी-एफवान किनेका मानन्धरले बम्पर उपहारका रूपमा प्रोटोन सागा कार जितेका हुन्।

कम्पनीले आयोजना गरेको उपहार योजनाअन्तर्गत ६ पटकसम्म उपहार जिल्ला मिल्ने गरी सञ्चालन गरिएको कम्पनीले जनाएको छ। ग्राहकले विभिन्न टिभिएसका मोटरसाइकल तथा स्कुटरको खरिदमा हात खाली नहुन्जेल विभिन्न अर्कषक तथा भव्य उपहारहरू प्राप्त गरेको कम्पनीको दाबी छ। योजना भद्रो १६ बुधवारबाट प्रारम्भ भई मंसिर १४ गते मंगलबार समाप्त भएको थियो। योजनाअन्तर्गत हरेक हप्ता पूर्ण क्यासब्याक जित्ने विजेतामा सकिन धोबी, रवीन्द्र दगौरा, प्रज्ञा केसी, कुमार कार्की, राजकुमार खेरल, सरस्वती चन्द्र, कृष्णप्रसाद भट्टराई र केशवकुमार रावल रहेको कम्पनीले जनाएको छ।

यसका साथै खड्गी माया आड्डेम्बे र विना नेवाल्डले टिभिएस प्राइजको सप्राइजमा अन्तर्गत

आरआर ३१० जितेको जनाइएको छ। कम्पनीले नेपालमा टिभिएस ट्रू-विवर्लर्सका लागि एक मात्र आधिकारिक वितरक भएको जनाएको छ। कम्पनीले देशभरमा एक सय ४५ भन्दा बढी डिलरमार्फत टिभिएसले बजारमा आफ्नो मजबुत पकड राख्न र ग्राहकहरूको मनमस्तिष्कमा स्थान जमाउन सक्षम भएको दाबी गरेको छ।

आइपिओ जारी गर्दै जाल्पा सामुदायिक लघुवित्त जाल्पा सामुदायिक लघुवित्त वित्तीय संस्थाले यही माघ २९ गतेदेखि सर्वसाधारणका लागि साधारण सेयर बित्री खुला गर्न भएको छ। कम्पनीले प्रतिकिता रु १०० अंकित मूल्यमा रु १०० पाँच करोड २२ लाख मूल्यबारबारको पाँच लाख २२ हजार कित्ता प्रारम्भिक सार्वजनिक निष्कासन (आइपिओ)को बित्री खुला गर्ने लागेको हो।

निष्कासन गरिने साधारण सेयरमध्ये पाँच प्रतिशत अर्थात् २६ हजार ९०० कित्ता सामूहिक लगानी कोषलाई छुट्याइएको र जारी पुँजीको शून्य दशमलव पाँच प्रतिशत अर्थात् आठ हजार कित्ता सेयर कर्मचारीलाई सुरक्षित गरी बाँकी रहेने चार लाख ८७ हजार ९०० कित्ता सेयर खरिदका लागि सर्वसाधारणले यही माघ २९ देखि आवेदन दिन पाउने कम्पनीले जारी गरेको आव्वानपत्रमा उल्लेख छ। सर्वसाधारणले माघ २५ सम्म न्यूनतम १० कित्ता देखि अधिकतम पाँच हजार २२० कित्ता सम्मका लागि आवेदन दिन सक्नेछन् र यो अवधिसम्म मागमोजिम आवेदन नआए आगामी फागुन ६ गतेसम्म निष्कासन खुला रहेने कम्पनीले जनाएको छ।

सर्वसाधारणले नेपाल धितोपत्र बोर्डबाट सिआस्वा सुविधा प्रदान गर्न अनुमति पाएका बैंक तथा वित्तीय संस्था र तिनका शाखा कार्यालयका साथै अनलाइनमार्फत 'मेरो सेयर' प्रयोग गरेर पनि सेयर खरिदका लागि आवेदन दिन सकिने कम्पनीको धितोपत्र निष्कासन तथा बित्री प्रबन्धक प्रभु क्यापिटल लिमिटेडले जनाएको छ।

कम्पनीको पुँजीको संरचनामा अधिकृत पुँजी रु २५ करोड र हालको जारी पुँजी रु १६ करोडबारबारको तथा तत्कालको चुक्तापुँजी रु १० करोड ८८ लाख छ। विवरणपत्रमार्फत सर्वसाधारणलाई खरिदका लागि खुला गरेको सेयरको बाँडफॉटपश्चात कम्पनीको चुक्ता पुँजी रु १६ करोड पुग्नेछ।

धितोपत्रको सार्वजनिक निष्कासन गर्दा क्रेडिट रेटिङ गर्नुपर्ने व्यवस्थाअनुसार रेटिङ गर्दा इक्रा नेपालले कम्पनीलाई 'इक्राएनपी आइआर बिबी' ग्रेडिङ प्रदान गरेको छ। रेटिङअनुसार कम्पनीको हालको अवस्था वित्तीय दायित्व बहन गर्ने क्षमतामा मध्यम जोखिम रहेको भन्ने बुझिन्छ।

● विदेशी मुद्रा बचतकर्ताका लागि नेपाल बैंकको नयाँ योजना

नेपाल बैंक लिमिटेडले गैरआवासीय नेपालीलाई लक्षित गरी विभिन्न सुविधासहितका एनआरएन गर्नुपर्ने तीन लाख कित्ता साधारण सेयर निष्कासनका लागि कमलपोखरीको सत्राइज क्यापिटल लिमिटेड निष्कासन तथा बित्री प्रबन्धकमा नियुक्त भएको छ। निष्कासनसम्बन्धी सम्पूर्णता संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत मीनबहादुर

कपोरेट

अमेरिकी डलर, पाउन्ड स्टर्लिङ, अस्ट्रेलियन डलरमा नेपालका लागि एक मात्र आधिकारिक वितरक भएको जनाएको छ। कम्पनीले देशभरमा एक सय ४५ भन्दा बढी डिलरमार्फत टिभिएसले बजारमा आफ्नो मजबुत पकड राख्न र ग्राहकहरूको मनमस्तिष्कमा स्थान जमाउन सक्षम भएको दाबी गरेको छ।

एनआरएन खाता गैरआवासीय नेपालीलाई प्रवर्द्धित विदेशस्थित संस्थाको

नाममा र गैरआवासीय नेपालीका नाममा संयुक्त रूपमा पनि खोल्न सकिने बैंकले जनाएको छ। यो खाता खोल्नका लागि नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकायबाट जारी भएको गैरआवासीय नेपालीको अद्याविक परिचयपत्रको प्रतिलिपि समावेश गर्नुपर्ने जनाइएको छ। साथै, बैंकिङ प्रणालीबाट मात्र रकम जम्मा गर्न र फिर्ता गर्न सकिनेसमेत बैंकले जनाएको छ। मुद्री खाता कम्पनीमा एक वर्ष वा सोबैन्दा बढी अवधिका लागि खोल्न सकिने बैंकले जनाएको छ।

● विराटनगर एयरपोर्टका ट्रायाक्सीमा मेगाको क्युआर कोड भुक्तानी

मेगा बैंक नेपाल लिमिटेडले विराटनगर एयरपोर्टमा सञ्चालित ट्रायाक्सीहरूमा क्युआर कोड प्रविधिबाट भाडा भुक्तानी सेवा सुरु गरेको छ। नेपाल राष्ट्र बैंक, विराटनगर कार्यालय प्रमुख निर्देशक मीना पाण्डेले एयरपोर्ट ट्रायाक्सी प्रवर्द्धन केन्द्र प्रालिङ्ग आबद्ध ट्रायाक्सीका चालकलाई क्युआर कोड हस्तान्तरण गरी यो सेवाको शुभारम्भ गरेकी हुन्। यो सुविधाबाट एयरपोर्टमा आवतजावत गर्ने यात्रुहरूलाई नगदै भाडा भुक्तानी र तिर्नुपर्ने भफ्नक्टबाट राहत मिल्ने बैंकले विश्वास व्यक्त गरेको छ।

एयरपोर्ट ट्रायाक्सी प्रवर्द्धन केन्द्र प्रालिङ्ग समन्वय गरेर विराटनगर एयरपोर्टलाई डिजिटलाइज गर्ने तथा यात्रुहरूलाई ट्रायाक्सीमा यात्रा गर्दा डिजिटल पेमेन्ट्समा सहजता पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ उक्त एक्सटेन्सन काउन्टर सञ्चालनमा ल्याएको हो।

● धौलागिरि लघुवित्तको सेयर सत्राइज क्यापिटलले बेच्चे

धौलागिरि लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडले निष्कासन गर्नुपर्ने तीन लाख कित्ता साधारण सेयर निष्कासनका लागि कमलपोखरीको सत्राइज क्यापिटल लिमिटेड निष्कासन तथा बित्री प्रबन्धकमा नियुक्त भएको छ। निष्कासनसम्बन्धी सम्पूर्णता संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत मीनबहादुर

बोहरा तथा क्यापिटलका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत विजयलाल श्रेष्ठले हस्ताक्षर गरेका हुन्।

धौलागिरि लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड

राष्ट्रियस्तरको लघुवित्त वित्तीय संस्थाको इजाजतपत्र प्राप्त गरी २०७५ साल बैतदेखि वित्तीय कारोबार गर्दै आइरहेको छ। यसले २०७८ साल पुस मसान्तसम्ममा नेपालका २० जिल्लामा ४६ शाखामार्फत कुल एकस य ११ जना कर्मचारी परिचालन गरी ३४ हजार चार सय ३८ सदस्यलाई आफ्नो लघुवित्त सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको जनाइएको छ। उक्त अवधिसम्ममा वित्तीय संस्थाको जनाइएको छ।

हाल चुक्ता पुँजी सात करोड रहेकोमा सर्वार्जनिक सेयर निष्कासन भएपश्चात् १० करोड रूपैयाँ चुक्ता पुँजी कायम हुने संस्थाले जनाएको छ। हाल

सत्ता गठबन्धनका...

सन्देश नदिएपछि प्रधानमन्त्री देउवाको ध्यान नेकपा एमालेतिर गएको छ। प्रधानमन्त्री देउवाले एमसीसी सम्झौता पारित नभएको खण्डमा नेपालको विश्वसनियता अमेरिका लगायत अन्य दातृ राष्ट्रहरूको घटने र उनीहरूले दिँदै आएको आर्थिक सहयोग र अनुदान सहयोग पनि घटन सक्ने भन्दै एमसीसी सम्झौता तत्काल पारित गर्नुपर्न बताईसकेका छन्। अध्यक्ष दाहाल र नेपालले एमसीसी सम्झौता परिमार्जन गर्नुपर्न बताएका भएपनि एमसीसी हेडक्वार्टरले सम्झौतामा परिमार्जन हुन नसक्ने भन्दै जे निर्णय गरेपनि छिटो गर्ने नेपाल सरकारलाई दबाव दिँदै आएको छ।

सत्ता गठबन्धनले एमसीसीका बारेमा अध्ययन गर्न नेकपा एकीकृत समाजवादीका नेता फलनाथ खनालको नेतृत्वमा माओवादी केन्द्रका नेता नारायणकाजी श्रेष्ठ र नेपाली कांग्रेसका नेता तथा सूचना तथा सञ्चारमन्त्री ज्ञानेन्द्र बहादुर कार्की संलग्न भएको समिति बनाएको भएपनि उक्त समितिले कुनै पनि

प्रतिवेदन बुझाउन सकेको छैन। तत्कालिन नेपाल कयुनिष्ट पार्टी रहेको बेला पनि फलनाथ खनालकै नेतृत्वमा अध्ययन समिति गठन गरिएको थियो। सो समितिमा भीम रावल र प्रदीप ज्ञावली सदस्य रहेका थिए। खनाल समितिले त्यसबेला पनि एमसीसी सम्झौता परिमार्जन गरेर मात्र पारित गर्नुपर्न प्रतिवेदन तयार गरेर तत्कालिन नेकपाका अध्यक्षद्वय केपी ओली र पुष्पकमल दाहाललाई बुझाएको थियो त्यो प्रतिवेदन कार्यान्वयनको चरणमै नपुगी अदालतको आदेश अनुसार नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र अलग अलग भएका थिए।

अहिले सत्ता गठबन्धनले गठन गरेको खनाल समितिमा रहेका नारायणकाजी श्रेष्ठ र संयोजक फलनाथ खनाल एक ठाउँमा उभिएका छन् भने ज्ञानेन्द्र बहादुर कार्की अर्को ठाउँमा उभिएका हुनाले खनाल समितिले त्यही कारण आफ्नो प्रतिवेदन तयार नै गर्न सकेको छैन। कार्यदलमै सहमति हुन नसकेकोले गर्दा कार्यदल नै अलमलमा परेको छ। एमसीसी सम्झौताका विषयमा सत्ता गठबन्धनमित्र सहमति हुनुपर्न भएको छ। सत्ता गठबन्धनबाट बाहिर आउने कि एमसीसी सम्झौता पारित गर्ने ?

तहको निर्वाचनको विषयलाई गठबन्धनको बैठकमा प्रवेश गराएर जेष्ठमा स्थानीय तहको निर्वाचन गराउन निर्वाचन आयोगलाई आग्रह गरेपछि दाहाल नेपाल रुष्ट बेका छन्। उनीहरूले एमसीसी सम्झौता पारित गराउने हो भने स्थानीय तहको निर्वाचन जेष्ठमा गराउनु नहुने भन्दै आएका भएपनि प्रधानमन्त्री देउवाले त्यसलाई अस्वीकार गरेका छन्।

दाहाल नेपालले अहिलेको गठबन्धनलाई स्थानीय तह हुँदै संघीय संसदको निर्वाचन सम्म सँगै लान चाहिरहेका थिए। निर्वाचनमा एकलाएकलै जाँदा निर्वाचनमा पराजित हुने डर उनीहरूलाई रहेको थियो। त्यही कारण उनीहरू सत्ता गठबन्धन ननुटोस भन्ने पक्षमा रहेको थाहा पारेर प्रधानमन्त्री देउवाले अहिले नै एमसीसी सम्झौताका पारित गराउन खोजेको हुन्। पहिला आफैले विरोध गर्दै आएको एमसीसी सम्झौतालाई पारित गर्ने कि सत्ता गठबन्धनबाट बाहिर निस्कने भन्नेमा दाहाल-नेपाल रणभुलमा परेका छन्। अब उनीहरूले दुई मध्ये एक विकल्प रोजुपर्न भएको छ। सत्ता गठबन्धनबाट बाहिर आउने कि एमसीसी सम्झौता पारित गर्ने ?

हुनाले अहिलेसम्म निर्वाचनको मिति सम्म तोकिएको छैन। ठीक त्यही वेला नेपाल वारले विज्ञप्ति नै निकालेर समयमै निर्वाचन गरानुन तहको निर्वाचन गराउन सहायत सरकारको भएपनि हार जितलाई हेरेर सरकार बसेको

नेता नारायणकाजी श्रेष्ठ रहेको समिति बनाएका छ। सो समितिले कुनै ठोस सुभाव दिन सकेको छैन। जनसत्तरमा एमसीसीका बारेमा व्यापक विवाद रहेको छ। नेकपा एकीकृतका अध्यक्ष माधव नेपाल र माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले एमसीसी सम्झौता सशोधन विना पारित गर्न नहुने वताउँदै आएका र तत्कालीन नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी रहेका वेला समेत फलनाथ खनालको नेतृत्वमा भीम रावल र प्रदीप ज्ञावली सदस्य रहेको समिति बनाइएको थियो। सो समितिले समेत एमसीसी पारित गराउनु पर्दछ भनि रहेका हुनाले अब दाहाल नेपालले सत्ता छोड्ने कि ? राष्ट्रप्रधानी सम्झौताको पक्षमा उभिने भन्ने मै दोधारमा परेका छन्।

प्रचण्डको...

रुपमा आउने हो ? भनेर विश्लेषकहरू विश्लेषण गर्न थालेका छन्।

सबैलाई थाहा छ, वामदेव गौतम नै हुन जसले २०५४ मा नेकपा विभाजन गरेका थिए, पछि २०५४ मा एमालेमै सामेल हुन पुगे र अहिले त्यो माले स्थापित चलाइरहेका छन्। ओली मन परेन, एमालेको महाधिवेशनमा पनि सहभागी भएनन्। पार्टी पुटाएका माधव नेपालितर पनि गएका छन्।

सत्ता गठबन्धनभित्रको संकटले गर्दा प्रधानमन्त्री देउवा र नेपाली कांग्रेसलाई भने कतै माओवादी केन्द्र र नेकपा एमाले फेरी एकै ठाउँमा उभिने हुन् कि भन्ने डर भएको भएपनि अहिलैको अवस्थामा यी दुई दल एकै ठाउँमा उभिन सक्ने अवस्था देखिँदैन। माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टी भन्ने एकै ठाउँमा उभिन सक्ने सम्भावना देखिएको छ।

माग अधि सार्दै आएको छ। प्रधानमन्त्री शेर बहादुर देउवाले समेत सभामुख्य सापकोटाको व्यवहारमधि असत्तुष्टि जनाउँदै आएका र सभामुख्यले एमसीसी सम्झौतालाई संसदमा टेबल गर्न समय नै नदिने रणनीतिमा लिन सक्ने भन्दै कांग्रेसले नै सभामुखका विरुद्ध महाअभियोगको प्रस्ताव ल्याउनुपर्न बताउन थालेको हुनाले पनि माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल कांग्रेसप्रति रुच्छ बन्दै गएका छन्।

सत्ता गठबन्धनभित्रको संकटले गर्दा प्रधानमन्त्री देउवा र नेपाली कांग्रेसलाई भने कतै माओवादी केन्द्र र नेकपा एमाले फेरी एकै ठाउँमा उभिने हुन् कि भन्ने डर भएको भएपनि अहिलैको अवस्थामा यी दुई दल एकै ठाउँमा उभिन सक्ने अवस्था देखिँदैन। माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टी भन्ने एकै ठाउँमा उभिन सक्ने सम्भावना देखिएको छ।

मेहनतले कमाएको धन, खुसी हुन्छ परिवारजन

विदेशको कमाइले स्वदेशमा उन्नति गर्न खोउनेहुनका लागि NCC Bank को शोगात

25
YEARS

NCC
ऐमिट
क्षितिमुद्दती
वार्षिक ब्याजदर
११.०५%

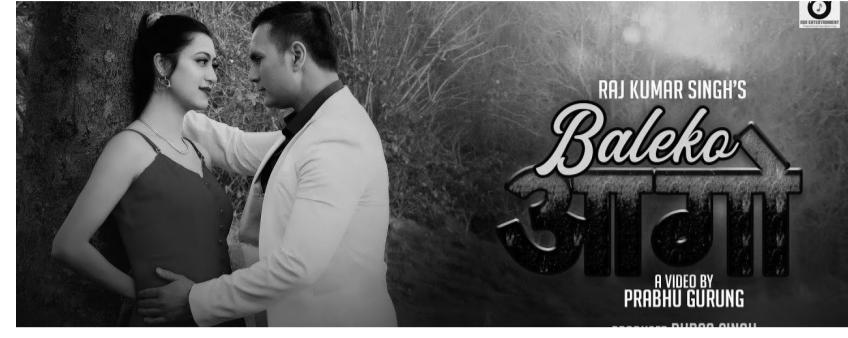
NCC Bank
ग्रेड एकेट एक्स्प्रेस कमर्स बैंक
Nepal Credit & Commerce Bank Ltd.

८.०५%

* ग्रृहीतको व्युत्तिमात्रा ग्रृहदाता रु.२,५०० र बयानदाता रु.१५,०००/-
** व्यक्तिगत औषधीय ब्याज बीमा रु.५०,०००/-

Your Business Bank

'बलेको आगो' मा प्रेमपीडा र असमभदारी

काठमाडौं। गायक राजकुमार सिंहले 'बलेको आगो' बोलको आफ्नो नयाँ गीतको स्मुकीक भिडियो सार्वजनीक गरेका छन्। बेलायतका विभिन्न रमणीय स्थलमा खिचिएको भिडियोको कोरियोग्राफी तथा निर्देशन प्रभु गुरुडले गरेको भिडियोको प्रस्तुतकर्ता राजकुमार सिंह हुन भने दुर्गा सिंह निर्माता छिन्। गीतको भावानुरूपको भिडियोमा अभिनेता ध्रुव दत्त, रोशना कार्की र दुर्गा सिंहको अभिनय छ।

राजसीसी पास...

एमसीसीका मुख्य योजनाकर्ता डा. बाहुराम भट्टराई बनेका छन्। उनी जनयुद्धका कमान्डर हुन्, माओवादीबाट प्रधानमन्त्री बन्दै अहिले विपरित ध्रुव मधेशवादी पार्टी जसपाका नेता बनेका छन्। उनी भन्नन्- भारत, चीन र अमेरिकासँग गतिशील सत्रुलुन राखेको छ एकापटि आश्रित बन्ने ? अमेरिकी अनुदान सहयोग नलिने हो भने वर्ड बैंक, एसियाली विकास बैंक, इन्टरनेशनल मनिटरी फण्डसँग के गर्ने ? अमेरिकी पुँजी अछुत भए चीन, भारत र अन्यका ?

यही भाषामा भाषा मिसाउँदै प्रधानमन्त्री भन्नन्- एमसीसी सम्झौतामा कहाँ छ राष्ट्रधात ? मैले त देखिन। यो पास गरिहाल्पर्छ।

एमसीसी तत्काल पास गर्न तयारी भएपछि प्रचण्ड र माधव नेपालले २६ गतेसम्मका लागि

सम्भुखमार्फत संसदको बैठक कोरोनाको बहानामा रोकेका छन्। जेठ ४ गते स्थानीय तहको चुनावमा गठबन्धन मिलाएर जाने सहमतिपछि एमसीसी पास हुने सम्भावना बढेको आएको छ। डाबाबुराम भट्टराईले सरकारलाई भनेका छन्- नेपाल सरकारले एसिए नेपाल मार्फत नेपाली र सबै प्रमुख राष्ट्रिय भाषामा सम्झौताका सबै दरसावेज प्रति अनुवाद गरेर स्थानीय सरकार मार्फत निश्चल जनतामा बाढनु उपयुक्त होल। नत्र शंकाले लंका खाने भो !

एमसीसी गर्ने पार्टी, पक्ष विपक्षमा उभिने नेताहरू। सडकमा जनतालाई लडाउन भनि यिनै उद्दत छन्। स्पष्ट धारणा नेपाली कांग्रेस र व्यक्तिगत रूपमा डाबाबुराम भट्टराई बाहेको कर्तृत बोलेका छन्। संसदमा पुगेको विषयलाई सहमति नलिने भनिरितु वा लिने भन्नु, किन अवसरवादीहरूका जिब्रो तालुमा ट